

Asiantuntijan saappaissa – on aina kasvunvaraa

Uravalintana asiantuntija ei ole kenenkään toiveammatti. Kaikki suunnittelevat tekevänä jotain konkreettista: toteuttavansa, suunnittelevansa, johtavansa. Jopa myyminen ja ostaminen tuntuvat kaukaisilta asioilta, asiantuntijana olemisesta puhumattakaan.

Kaikista meistä taitaa kuitenkin tulla asiantuntijoita loppujen lopuksi. Riittävä määrä tehtyjä virheitä ja vaihtuvia tilanteita muuttuvat kokemukseksi, josta asiantuntijuus alkaa pikkuhiljaa rakentua. Niel Bohr totesi joskus, että asiantuntija on henkilö, joka on tehnyt kyseisellä alalla kaikki mahdolliset virheet. Tuolla määrittelyllä en kyllä tohdi itseäni vielä asiantuntijaksi kutsua.

Erään hissitoimittajan edustaja kysyi minulta taannoin, miksi hissikuilut suunnitellaan niin, että niihin syntyy vetorasitusta ja betoni halkeilee. Sen seurauksena hissitoimittaja joutuu suunnittelemaan kiinnityksensä betoniin heikommalla lujuudella kuin halkeilemattomaan betoniin.

En usko, että vetorasitus seinissä on koskaan rakennesuunnittelijan toivelistalla. Niin vaan käy kun suunnittelun edetessä yksi seinä poistetaan tuolta ja toinen aukotetaan täältä.

Suunnitteluhankkeessa asiantuntijan rooli on usein hankala. Samaan aikaan kun kokemuksesta tietää, että ratkaisusta ei seuraa kuin ongelmia, pitää olla rakentava ja löytää ratkaisu tilaajan tai arkkitehdin vaatimukseen. Se ratkaisu on usein sellainen, että ennakkoon laskemalla saadaan selville, että betoni halkeaa, mutta halkeilua pystytään rajoittamaan raudoituksella tai jännittämällä. Hissitoimittajakin joutuu luopumaan jostain eli halkeamattoman betonin suomasta edusta.

Vaikeinta asiantuntijuudessa on luovuus. On liikaa tietoa kaikenlaisista reunaehdoista ja ongelmista ja silloin voi olla vaikeaa heittäytyä uusien ajatusten vietäväksi. Tosi kovan asiantuntijan tunnistaakin siitä, että on kykyä myös heittäytyä kokonaan uusien ajatusten vietäväksi. Kaikki meistä eivät kuitenkaan koskaan kehity tälle asiantuntijuuden tasolle.

Monen asiantuntijan heikoin kohta on kommunikointi. Ratkaisujen mietiskely yksinään on usein houkuttelevampaa kuin antaa ne porukalla reposteltaviksi. Hyvän tiimin jäljiltä moni idea on muuttunut paljon paremmaksi. Oman asiantuntijuuden esiin tuominen näyttää olevan vaikeaa kaikille, mutta erityisesti insinööreille.

Asiantuntijalla on myös velvollisuutensa, nimittäin tiedon eteenpäin jakaminen. Kauan sitten hain töihin VTT:lle ja soitin opiskelukaverilleni kysyäkseni millaista siellä on olla töissä. Hän neuvoi tarkistamaan pidetäänkö työhuoneiden ovia auki vai kiinni. Ovien kiinni pitäminen merkitsisi tiedon pihtaamisen kulttuuria, joka ei olisi hyvä alku nuorelle tutkijalle. Pääsin kuitenkin sellaiseen ryhmään, jossa ovet olivat auki ja vastauksia sai kaikkiin kysymyksiin, joita keksin kysyä. Nykyään ei kenelläkään edes taida olla ovea, jota pitää auki tai kiinni, mutta jokaisesta kerrasta kun joku esittää kysymyksen, voi oppia myös itse.

Tärkeintä asiantuntijuudessa onkin uuden oppiminen, koko ajan ja lakkaamatta. Lapsenomainen uteliaisuus on syytä säilyttää aina. Eniten kaipaen VTT:ltä juuri kahvihuonetta, jossa opin enemmän mekaniikasta kuin yliopistolla ja jossa ratkottiin ongelmia laidasta laitaan. Mottona oli, että mahdottomilla tehtävillä on vain pidempi toimitusaika.

Loppujen lopuksi asiantuntijana oleminen ei kuitenkaan ole hankala paikka organisaatiossa. Asiantuntijoiden johtaminen taitaa olla se vaikein pala.

Auli Lastunen

Rakennesuunnittelija
Sitowise Oy
puh. 044 427 9731

konstruktoori@gmail.com
Twitter: @Konstruktoori
Instagram: konstruktoori

